

GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOŁOWYCH,
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII,
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W
RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2022-2023

I. PODSTAWA PRAWNA

1. Ustawy:

- 1) z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 2) z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- 3) z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 4) z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;
- 5) z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym;
- 6) z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

2. Programy międzynarodowe:

Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych

3. Programy krajowe:

Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025

4. Programy gminne:

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście i Gminie Serock na lata 2018-2023

II. WSTĘP

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii, Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022-2023, zwany dalej Programem jest dokumentem określającym zakres i formę zintegrowanych działań o charakterze profilaktycznym, interwencyjnym i naprawczym wobec niekorzystnych zjawisk związanych z uzależnieniem od alkoholu i substancji psychoaktywnych oraz przemocą w rodzinie. Program wpisuje się w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Miasto i Gmina Serock na lata 2018-2023 oraz uwzględnia założenia Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025.

Cele programu będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami.

Program ma charakter dokumentu dwuletniego. Okoliczność ta powoduje, że zaplanowane w nim działania bazować będą na istniejącej infrastrukturze organizacyjnej podmiotów, które w tym okresie są w stanie zapewnić realizację przyjętych zadań i priorytetów. Większość z zadań zawartych w niniejszym Programie jest kontynuacją z lat poprzednich, szczególnie jeśli są adresowane do szerokiego grona odbiorców. Przykładem takich działań są, m.in: utrzymanie działalności punktów konsultacyjnych, Świetlic Środowiskowych, Klubu Aktywności Społecznej, dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych, programów profilaktycznych, utrzymanie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz współpracy międzyinstytucjonalnej na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w formie Zespołu Interdyscyplinarnego. Obecna sytuacja prawna wymaga włączenia nowych zadań dotyczących uzależnień behawioralnych do Programu.

III. ZADANIA PROGRAMU

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i substancji psychoaktywnych.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień od alkoholu lub substancji psychoaktywnych pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych zgodnie z kryteriami określonymi w Narodowym Programie Zdrowia w formie profilaktyki uniwersalnej i selektywnej.
4. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.
5. Promocja zdrowia w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych poprzez edukację zdrowotną.
6. Występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
7. Zapobieganie zjawisku przemocy w rodzinie i ochrona ofiar przemocy w rodzinie.

IV. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Środki finansowe na realizację zadań określonych w Programie pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz ze środków własnych gminy.

V. ZASOBY INSTYTUCJONALNE PODMIOTÓW REALIZUJĄCYCH PROGRAM

l.p.	Nazwa podmiotu	Zakres realizowanych zadań
1.	Urząd Miasta i Gminy w Serocku	<ul style="list-style-type: none">• lustracja obiektów handlowych i gastronomicznych w zakresie przestrzegania przepisów zabraniających reklamy i promocji napojów alkoholowych

		<ul style="list-style-type: none"> • kontrola obiektów handlowych i gastronomicznych w zakresie przestrzegania zakazu sprzedaży napojów alkoholowych osobom których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, które są w wieku do lat 18, jak również na kredyt i pod zastaw • wspieranie finansowe Powiatowego Centrum Integracji Społecznej w Legionowie
2.	Ośrodek Pomocy Społecznej	<ul style="list-style-type: none"> • udzielanie pomocy w formie finansowej, rzeczowej, usługowej, dożywiania, poradnictwa, pracy socjalnej osobom uzależnionym od alkoholu i substancji psychoaktywnych oraz ich rodzinom • obsługa Zespołu Interdyscyplinarnego • działalność Gminnego Zespołu Świetlic Środowiskowych w ramach profilaktyki selektywnej • realizacja animacyjnych i integracyjnych zajęć dla dzieci w ramach profilaktyki uniwersalnej
3.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	<ul style="list-style-type: none"> • koordynowanie realizacji zadań Programu określonych w rozdziale IV ust.1-5, oraz inicjowanie i koordynowanie polityki gminy w zakresie objętym Programem • podejmowanie działań zmierzających do orzeczenia przez sąd obowiązku poddania osoby uzależnionej od alkoholu leczeniu odwykowemu • motywowanie osób uzależnionych od alkoholu i substancji psychoaktywnych do dobrowolnego podjęcia leczenia odwykowego i terapii dla osób uzależnionych • wydawanie postanowień dotyczących opiniowania wniosków o sprzedaż napojów alkoholowych • koordynowanie i opiniowanie wydatków lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu i wydatkowania środków, o których mowa w art. 9³ ust.4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
4.	Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień	<ul style="list-style-type: none"> • promocja zdrowia w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych poprzez edukację zdrowotną • diagnoza, poradnictwo i terapia dla osób uzależnionych od alkoholu

		<ul style="list-style-type: none"> • diagnoza i kierowanie osób uzależnionych od narkotyków do placówek leczenia uzależnień • realizacja programu terapeutycznego dla osób uzależnionych od alkoholu
5.	Punkt Konsultacyjny dla Osób Krzywdzonych w Rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • porady prawne • pomoc psychologiczna
6.	Klub Aktywności Społecznej	<ul style="list-style-type: none"> • aktywizacja społeczna całej populacji w ramach profilaktyki uniwersalnej związanej z używaniem alkoholu, narkotyków oraz problemów związanych z uzależnieniami behawioralnymi • działalność edukacyjna i informacyjna w zakresie zdrowego trybu życia w kontekście używania alkoholu, narkotyków oraz problemów związanych z uzależnieniami behawioralnymi
7.	Zespół Interdyscyplinarny	realizacja zadań określonych w rozdziale IV ust.7 Programu związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie
8.	Centrum Kultury i Czytelnictwa	realizacja zajęć i imprez kulturalnych dla dzieci i młodzieży w ramach profilaktyki uniwersalnej w kontekście używania alkoholu, narkotyków oraz problemów związanych z uzależnieniami behawioralnymi
9.	Serockie Inwestycje Samorządowe	<ul style="list-style-type: none"> • realizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych jako element programu profilaktycznego w szczególności dla dzieci i młodzieży w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w NPZ • aktywizacja sportowo-rekreacyjna dzieci i młodzieży poprzez organizację zajęć ruchowych na obiektach sportowo-rekreacyjnych jako element programu profilaktycznego w szczególności dla dzieci i młodzieży w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w NPZ • alternatywne formy spędzania wolnego czasu-dofinansowanie różnych form zajęć rekreacyjno-

		sportowych, w tym pozalekcyjne zajęcia sportowe jako element programu profilaktycznego w szczególności dla dzieci i młodzieży w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w NPZ
10.	Inne podmioty, którym będą zlecane zadania	zadania określone w umowie lub zleceniu

VI. ZAKRES REALIZACJI ZADAŃ

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i substancji psychoaktywnych

Celem zadania jest zapewnienie osobom uzależnionym od alkoholu i substancji psychoaktywnych, osobom pijącym w sposób szkodliwy i ryzykowny dostępnej oferty terapeutycznej oraz kierowanie tych osób do specjalistycznych placówek leczenia odwykowego poza teren gminy. Realizowane działania będą miały ponadto za zadanie ograniczania szkód zdrowotnych spowodowanych uzależnieniami, poprawę stanu psycho- fizycznego oraz przywrócenia prawidłowych ról społecznych.

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień, do zadań którego należy:

- a) diagnozowanie uzależnień;
- b) motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego lub terapii;
- c) informowanie o dostępnych formach leczenia odwykowego;
- d) motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nie uzależnionych do zmiany wzorca picia;
- e) udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym;
- f) kierowanie do placówek leczenia odwykowego;
- g) realizacja programu terapeutycznego kierowanego do osób uzależnionych pozostających w abstynencji;
- h) finansowanie lub współfinansowanie udziału w programach terapeutycznych osób uzależnionych od alkoholu i substancji psychoaktywnych oraz osób współuzależnionych realizowanych przez wyspecjalizowane podmioty.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień od alkoholu lub substancji psychoaktywnych pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

Zadanie to będzie realizowane poprzez zapewnienie kompleksowej pomocy specjalistycznej rodzinom, w których występuje problem uzależnienia od alkoholu, narkotyków oraz przemoc w rodzinie.

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

- 1) podejmowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działań zmierzających do orzeczenia przez sąd o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, które obejmują:
 - a) przyjęcie zgłoszenia o przypadku nadużywania alkoholu;
 - b) wezwanie na posiedzenie GKRPA osoby, której zgłoszenie dotyczy celem ustalenia czy zachodzą przesłanki wymienione w art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
 - c) przedstawienie możliwości dobrowolnego poddania się leczeniu lub terapii;
 - d) sporządzenie wniosku do sądu o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego wobec osoby, która nie podejmie dobrowolnie leczenia odwykowego lub terapii;
- 2) finansowanie Punktu Konsultacyjnego dla Osób Krzywdzonych w Rodzinie w zakresie:
 - a) finansowania porad prawnych świadczonych przez prawnika;
 - b) finansowania wsparcia psychologicznego realizowanego przez psychologa.
- 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych zgodnie z kryteriami określonymi w Narodowym Programie Zdrowia w formie profilaktyki uniwersalnej i selektywnej**

Zadanie to będzie realizowane poprzez udostępnianie oferty profilaktycznej opartej na skutecznych metodach oddziaływań w zakresie działalności informacyjno-edukacyjnej adresowanej do całych grup (populacji) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z uzależnieniami. Działania uniwersalne będą realizowane wśród populacji dzieci, młodzieży oraz osób

dorosłych. Działania profilaktyczne będą adresowane do poszczególnych jednostek i grup narażonych na większe od przeciętnego ryzyka wystąpienia uzależnień poprzez profilaktykę selektywną.

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

3.1 Profilaktyki uniwersalnej, obejmującej:

- 1) realizację i finansowanie programów edukacyjno-profilaktycznych i spotkań tematycznych z zakresu profilaktyki uzależnień w szkołach w zakresie:
 - a) promowania zdrowego stylu życia wolnego od nałogów;
 - b) kształtowania prawidłowych przekonań normatywnych dotyczących picia alkoholu i zażywania substancji psychoaktywnych;
 - c) wzmacniania relacji międzyludzkich jako czynnika chroniącego przed wchodzeniem w ryzykowne sytuacje;
 - d) prowadzenie przez nauczycieli i pedagogów zajęć profilaktycznych z uczniami z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych;
 - e) ukazywania sposobów ochrony przed przemocą i agresją,
- 2) podejmowanie działań przeznaczonych dla rodziców o charakterze edukacyjnym, których celem jest przekazanie wiedzy z zakresu niebezpiecznych zachowań dzieci i młodzieży dotyczącym spożywania alkoholu i używaniem substancji psychoaktywnych,
- 3) organizowanie i finansowanie pozalekcyjnych zajęć i rozgrywek sportowych, rekreacyjnych i rozwijających zainteresowania artystyczne, jako element programu profilaktycznego w szczególności dla dzieci i młodzieży w ramach profilaktyki uzależnień o której mowa w NPZ,
- 4) realizowanie i finansowanie feryjnych, wakacyjnych oraz pozalekcyjnych zajęć o charakterze sportowo-rekreacyjnym i kulturalnym, sportowych jako element programu profilaktycznego w szczególności dla dzieci i młodzieży w ramach profilaktyki uzależnień, o której mowa w NPZ,
- 5) organizowanie i finansowanie działalności Klubu Aktywności Społecznej jako elementu programu profilaktycznego w szczególności dla dzieci i młodzieży, ale także dla osób dorosłych, w tym seniorów, w ramach profilaktyki uzależnień o której mowa w NPZ, pełniącego funkcję integracyjną oraz rozwijania i umożliwiania aktywności społecznej całej populacji. Jest to miejsce służące prowadzeniu różnorodnej działalności społecznej grup mieszkańców – seniorów, dorosłych, dzieci i młodzieży, organizacji pozarządowych, grup samopomocowych, w ramach programów profilaktycznych uwzględniające koncepcję dostępności projektowania uniwersalnego,
- 6) organizacje i finansowanie zajęć, konkursów, festynów, imprez kulturalnych i rekreacyjnych itp. z elementami profilaktyki i promocji zdrowia w ramach profilaktyki uzależnień

(uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) obejmująca problematykę alkoholową, narkotykową oraz uzależnień behawioralnych o której mowa w NPZ.

3.2 Profilaktyki selektywnej, obejmującej:

- 1) działalność i finansowanie Gminnego Zespołu Świetlic Środowiskowych będącego w strukturze organizacyjnej Ośrodka Pomocy Społecznej. W skład Gminnego Zespołu Świetlic środowiskowych wchodzi:
 - Świetlica Środowiskowa w Wierzbicy
 - Świetlica Środowiskowa w Woli Kiełpińskiej.

Do podstawowych zadań Zespołu należy:

- a) realizacja zajęć opiekuńczo-wychowawczych, dydaktycznych, wspierających, wyrównawczych i socjoterapeutycznych;
 - b) współpraca z rodzicami (opiekunami prawnymi) wychowanków świetlic;
 - c) zapewnienie jednego posiłku (podwieczorek) w ciągu dnia;
 - d) prowadzenie dokumentacji pracy wychowawczej i dydaktycznej,
- 2) finansowanie pozalekcyjnych programów i zajęć opiekuńczo-wychowawczych oraz finansowanie dożywiania dzieciom uczestniczącym w tych programach.

4. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

- wspieranie finansowe Powiatowego Centrum Integracji Społecznej w Legionowie.

5. Promocja zdrowia w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych poprzez edukację zdrowotną

Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych i kampanii profilaktycznych dotyczących ukazywania ryzyka występowania szkód związanych z nadużywaniem alkoholu, substancji psychoaktywnych, a także promowania zdrowego stylu życia, przez:

- 1) Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień,
- 2) kluby seniora i instytucje działające na rzecz seniorów,

- 3) placówki oświatowe, w których będą realizowane programy profilaktyczne kierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

6. Występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

Zadanie to będzie realizowane poprzez:

- 1) dokonywanie lustracji obiektów handlowych i gastronomicznych pod kątem realizacji zapisów zabraniających reklamy i promocji napojów alkoholowych,
- 2) dokonywanie kontroli obiektów handlowych i gastronomicznych w zakresie przestrzegania zakazu sprzedaży napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18, jak również na kredyt i pod zastaw,
- 3) występowanie w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach sądowych związanych z nieprzestrzeganiem art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

7. Zapobieganie zjawisku przemocy w rodzinie i ochrona ofiar przemocy w rodzinie

Przemoc w rodzinie to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie skierowane przeciwko członkowi rodziny, które narusza prawa i dobra osobiste powodujące cierpienie i szkody.

Zadanie zapobiegania zjawisku przemocy w rodzinie i ochrona ofiar przemocy w rodzinie będzie realizowane poprzez:

- 1) Zespół Interdyscyplinarny, do którego zadań należy w szczególności:
 - a) realizacja procedury „Niebieska Karta”;
 - b) współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie koordynacji działań na rzecz ofiar przemocy w rodzinie;
 - c) powoływanie grup roboczych w celu rozwiązywania problemów występowania przemocy w rodzinie w odniesieniu do indywidualnych przypadków;
 - d) motywowanie i kierowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjnych dla sprawców przemocy;
 - e) występowanie do odpowiednich instytucji i służb z wnioskiem o podjęcie działań interwencyjnych lub prewencyjnych w sprawach, gdzie ujawniono zagrożenie występowania przemocy w rodzinie;

- f) monitorowanie prowadzonych działań;
 - g) prowadzenie dokumentacji w prowadzonych sprawach dotyczących przemocy w rodzinie,
- 2) Punkt Konsultacyjny dla Osób Krzywdzonych w Rodzinie w zakresie:
 - a) porad prawnych;
 - b) pomocy psychologicznej,
 - 3) współpracę z instytucjami prowadzącymi ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
 - 4) zawiadomienie policji lub prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przemocy w rodzinie,
 - 5) realizację programów profilaktycznych w placówkach oświatowych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

VII. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje miesięczne zryczałtowane wynagrodzenie w wysokości:

- 1) dla przewodniczącego – 20% przeciętnego wynagrodzenia za III kwartał roku poprzedzającego, ogłoszonego przez Prezesa GUS w Monitorze Polskim,
- 2) dla członka – w wysokości 13% przeciętnego wynagrodzenia za III kwartał roku poprzedzającego, ogłoszonego przez Prezesa GUS w Monitorze Polskim.

Szczegółowy tryb pracy członków Komisji i wypłaty wynagrodzenia określi umowa zawarta przez Burmistrza Miasta i Gminy Serock z każdym z członków Komisji.